

Enligt sändlista

Bildande av Utnorsskogens naturreservat i Nyköpings kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara *Utnorsskogens naturreservat*.

Översiktskarta

Uppgifter om reservatet

<i>Objektnummer</i>	04-02-124
<i>Natura 2000-beteckning</i>	Utnorsskogen (SE0220335)
<i>Län</i>	Södermanland
<i>Kommun</i>	Nyköping
<i>Socken</i>	Ripsa
<i>Lägesbeskrivning</i>	C:a 1,6 km nordost Edeby i Ripsa, i anslutning till sjön Båven
<i>Topografisk karta</i>	Nyköping 9H NV
<i>Fastighetskarta</i>	09783
<i>Areal</i>	20,6 ha, varav allt land
<i>Fastigheter</i>	Del av Ripsa-Edeby 2:6
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara en välutvecklad barrnaturskog med stort lövinslag.
- Upprätthålla gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade naturtypen (västlig taiga) och arter så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet.
- Bevara den mångfald av arter inom reservatet som är knutna till den gamla lövrika barrnaturskogen.
- Strukturer som gamla och döda träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Beskrivning av reservatet

Utnorsskogens naturreservat omfattar totalt 20,6 hektar varav hela arealen utgörs av skog. Huvuddelen, eller ca 17 hektar, utgörs av gammal grandominerad barrskog med ett bitvis stort inslag av lövträd, främst asp. Resterande areal utgörs av smärre partier yngre barrskog samt skogsimpediment i form av berg och myr.

De prioriterade bevarandevärdena utgörs av den gamla barrblandskogen som trots sin inte allt för stora areal uppvisar mycket höga naturvärden i koppling till gamla träd av barr och löv och till döda träd. Skogen är en kärna med bra arrondering och form belägen i ett omgivande landskap med yngre produktionskog med spridda värdekärnor av gammelskog. Inom 700 m västerut finns den drygt 30 hektar stora värdekärnan vid Ljuvalund.

Den dominerande naturtypen är lövrik barrnaturskog där granen, som dominerar, har en medelålder av ca 100 år, men med inslag av äldre senvuxna träd. Enstaka gamla tallar är ca 175 år medan asparna i området som regel är i åldersspannet 80 – 100 år. Vissa spår av äldre avverkning finns men under relativt lång tid har skogen förblivit orörd.

Naturskogskvaliteter såsom gamla träd, döda träd, luckighet och skiktning har under lång tid utvecklats i området.

Viktiga livsmiljöer för ovanliga arter är gamla och senvuxna träd av tall, gran och asp, liksom död ved i olika stadier av nedbrytning. Det är framförallt på stammar av gamla aspar en rik och ovanlig kryptogamflora av lavar och mossor växer. Här växer på flera aspar den i länet mycket ovanliga aspgelélaven. Flera andra goda signalarter (arter som med sin förekomst indikerar att hotade eller sällsynta arter kan finnas i ett område) finns växande på de gamla asparna. Bl.a. förekommer skinnlav rikligt på många gamla aspar.

Vegetationstypen i området är främst frisk blåbärsristyp med inslag av bredbladig grästyp. Värt att notera är den bitvis starka betespåverkan av klövvilt som kan ses. Detta syns tydligt på berghällar där vegetationen av renlavar och i viss mån mossor är nedbetad. Utöver ovan nämnda skyddsvärda arter finns den ovanliga gröna sköldmossan växande på gammal granlåga. I reservatet finns bitvis god tillgång på död ved, främst av gran. Denna ved utgör viktiga substrat för många vedlevande svampar. Flera av dessa svampar har svårt att leva vidare i välkött produktionsskog och är därför idag sällsynta. Arter som här bör nämnas är de i länet relativt ovanliga granticka och kötticka.

Förutsättningarna för att bevara naturvärdena i området är goda om skötseln sker i enlighet med skötselplanen.

Skälen för beslutet

Länsstyrelsen har funnit att området hyser naturtyper som ingår Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden, och som Sverige har ett ansvar att skydda. På grund av områdets höga naturvärden och behov av långsiktigt skydd bedöms ett förordnande som naturreservat ge de bästa förutsättningarna att bevara området.

Länsstyrelsen finner i enlighet med 5§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslut om att avsätta området som naturreservat är väl förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Beslutet överensstämmer också med länets strategi för skydd av skogar samt med miljökvalitetsmålet "Levande skogar".

Föreskrifter

Med stöd av 5, 6 och 30 § § miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att inom reservatet

1. uppföra byggnad, mast eller annan anläggning.
2. anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång.
3. anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. anordna upplag.
5. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.

7. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. framföra motordrivnet fordon annat än i samband med uttransport av fäلت vilt med s.k. älgragare eller motsvarande.
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
10. kalka eller gödsla mark eller vatten.

Nya jakttorn eller siktgator får endast uppföras/röjas efter samråd med länsstyrelsen och i enlighet med de anvisningar som länsstyrelsen då lämnar.

Ovanstående krav på samråd gäller inte i de fall ett befintligt jakttorn flyttas till ny plats.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. Utmärkning av reservatet
2. Uppsättning av informationstavlor
3. Undersökning av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden

C Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet

1. framföra motordrivnet fordon
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar
3. skada, plocka eller samla in växter eller växtdelar. Bär, matsvamp och blomplockning för eget behov är dock tillåtet
4. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs
5. sätta upp tavla, plakat, affisch skylt eller göra inskrift
6. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är bl.a.:

Huvuddelen av reservatet är ett Natura 2000-område och därför krävs enligt 7 kap 28a-b §§ MB tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i området.

Artskyddsförordningen (1998:179) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:7) om artskydd med bestämmelser om fridlysning av Grön sköldmossa.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § i förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De höga naturvärdena i området uppmärksammades i samband dåvarande Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering under mitten 1990-talet. Området ingår i klass-I-objektet "Båven med omgivningar" i Sörmlands naturvårdsprogram och i riksintresset "Båven – området" (naturvård och friluftsliv). Sedan år 2000 ingår området i Natura 2000, EU:s nätverk över värdefulla naturområden. I tjänsteanteckning daterad 2007-01-23 (bilaga till överenskommelse med markägaren) framgår att länsstyrelsen har för avsikt att till Naturvårdsverket rapportera gränsändringar, s.k. teknisk ändring, avseende yttergränsen för Natura 2000 området. Avsikten är att avgränsningen för Natura 2000 området inte ska gå utanför reservatsgränsen. Av tjänsteanteckningen framgår även att länsstyrelsen kommer att verka för att dessa justeringar genomförs.

Reservatsbildningen

Frågan om att skydda området som naturreservat togs upp med markägaren 2001. Länsstyrelsen gav 2002 Forum Fastighetsekonomi AB i uppdrag att utföra en värdering av det intrång som förslaget till reservatsföreskrifter skulle innebära för fastigheten. Markägaren har efter den förhandling som avslutades vintern 2007 fått ersättning för aktuellt intrång. Detta framgår av den överenskommelse som har upprättats mellan markägaren och staten.

Vid den intresseprövning mot enskilda intressen som länsstyrelsen har gjort enligt 7. kap. 25 § miljöbalken, bedöms att de inskränkningar som föreslås i enskilds rätt att använda mark eller vatten, inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förslag till beslut och skötselplan skickades den 19 oktober 2007 ut på remiss till markägare, andra sakägare, Nyköpings kommun, Skogsstyrelsen samt ideella föreningar. Alla som inkommit med yttranden har ställt sig positiva till förslaget. Skogsstyrelsen, Botaniska Sällskapet och Naturskyddsföreningens länsförbund i Sörmland har framfört några synpunkter på skötselplanen som länsstyrelsen har beaktat.

Konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas

Enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) skall länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna som riktar sig till allmänheten. Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad. De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig

BESLUT

6(6)

Datum

Dnr

2007-12-10

511-4116-2002

allmänheten, markägarna eller kommunen. Kostnaden för skötsel och skyltning finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Bo Könberg. I den slutliga handläggningen har enhetschef Greger Nordlöf, samt naturvårdshandläggarna Trine Haugset och Bo Westman deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Bo Könberg
Landshövding

Bo Westman
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Fastighetsförteckning

Sändlista

Edeby-Ripsa Skogsförvaltning AB
Nyköpings kommun
Skogsstyrelsen Sörmlands distrikt
LRF Södermanland
Föreningen Sörmländska Jordägare
Naturskyddsföreningens länsförbund i Sörmland
Södra Sörmlands Naturskyddsförening
Sörmlands Orienteringsförbund
Föreningen Sörmlands Ornitologer
Föreningen Sörmlands Entomologer
Botaniska Sällskapet i Stockholm
Naturvårdsverket
Lantmäterimyndigheten
Riksantikvarieämbetet